

A TANÁCS 2013/320/KKBP HATÁROZATA

(2013. június 24.)

a Líbiában és térségében a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott kereskedelme kockázatának csökkentését célzó fizikai biztonsági és készletkezelési tevékenységek támogatásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 26 (2). cikkére és 31. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

- (1) A 2011. februári líbiai népfelkelést és az azt követő fegyveres konfliktust követően Líbiában a hagyományos fegyverek és lőszeres hatalmas készletei halmozódtak fel, és ezek között nagy számban vannak üzemképtelen és veszélyes darabok is. A kézi- és könnyűfegyverek és a lőszeres ellenőrizetlen elterjedése fokozta a bizonytalanságot Líbiában, a szomszédos országokban és a tágabb térségben, kiélezte a konfliktust és aláásta a konfliktust követő békeépítési folyamatot és ezáltal súlyosan veszélyeztetve a békét és a biztonságot.
- (2) A konfliktus alatt és után a líbiai népnek nyújtott támogatás nyomon követéseként az Unió elkötelezett amellett, hogy számos kérdésben – ideértve a biztonsági vonatkozású kérdéseket is – továbbra is együttműködjön Líbiával, és hogy támogassa a demokrácia, a fenntartható béke és biztonság megvalósítása érdekében zajló átmenetet.
- (3) 2005. december 15-én és 16-án az Európai Tanács elfogadta a kézi- és könnyű fegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelmet célzó uniós stratégiát. A stratégiában elismeri, hogy amennyiben a kézi- és könnyűfegyverek és az azokhoz szükséges lőszeres nagy készletekben állnak rendelkezésre, akkor e fegyverek könnyen hozzáférhetővé válnak a polgári személyek, bűnözők, terroristák és harcoló fegyveresek számára egyaránt, és ezért hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a hagyományos fegyveres illegális kínálata és kereslete kérdésének kezelése érdekében megelőző intézkedéseket fogantossanak. A stratégia Afrikát nevezi meg mint a kézi- és könnyű fegyveres destabilizáló terjedése által súlyosított belső konfliktusok hatásait leginkább elszennvedő kontinenset.
- (4) 2012. május 23-án Líbia, Szudán, a Közép-afrikai Köztársaság, Csád és a Kongói Demokratikus Köztársaság aláírta a nyugat-szudáni szomszédos országokban a kézi- és könnyűfegyveres ellenőrzéséről szóló Kartúmi nyilatkozatot. A nyilatkozatban Líbia és a többi aláíró fél elkötelezte magát többek között amellett, hogy a kézi- és könnyűfegyveres ellenőrzésére – és így az állami tulajdonban levő kézi- és könnyű fegyveres és az azokhoz szükséges lőszeres fizikai biztonságára és készletkezelésére (a továbbiakban: a PSSM-tevékenységek) is – irányuló átfogó stratégiák, nemzeti cselekvési tervek és fellépések

kidolgozása és végrehajtása érdekében – a nemzetközi szabványokkal összhangban – megerősítik a nemzeti képességeket és intézményeket.

- (5) A Kartúmi nyilatkozatban a felek felkértek a regionális és nemzetközi szervezeteket, hogy a nemzetközi közösséggel együttműködésben biztosítsanak technikai és pénzügyi támogatást a 2012. május 22-én és 23-án Kartúmban megtartott konferencia eredményeinek érvényesítéséhez, valamint a kézi- és könnyűfegyveres kérdésének kezelésére az egyes országokban tett további kezdeményezések és fellépések végrehajtásához.
- (6) Líbia 2004. június 18-án megerősítette a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményhez csatolt, a lőszeres, lőszerdarabok, alkotóelemeik és lőszeres tiltott gyártásáról és kereskedelméről szóló jegyzőkönyvet.
- (7) A Német Nemzetközi Együttműködési Ügynökség, a Deutsche Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit GIZ GmbH (a továbbiakban: a GIZ) projektet hoz létre Líbiában a hagyományos fegyveres ellenőrzés céljára. A GIZ és a Védelmi Minisztérium részét képező Líbiai Aknamentesítési Központ 2012. május 2-án programtervezetet fogadott el az aknamentesítésről és a hagyományos fegyveres ellenőrzéséről. A hagyományos fegyveres ellenőrzés Líbiában program (a továbbiakban: a program) két egyedi modulból épül fel, és az Európai Unió és a német Külügyminisztérium társfinanszírozza.
- (8) A líbiai szerepvállalást a PSSM-tevékenységek végrehajtásában, a nemzeti szerepvállalásnak és a helyi partnerek hatékony bevonásának alapelveivel összhangban a lehető legnagyobb mértékben szükséges biztosítani. Ennek megfelelően a program igyekszik bevonni a líbiai érintett feleket ideértve adott esetben a Belügyminisztériumot, a Védelmi Minisztériumot, a Fegyveres Erőket és más érintett szereplőket a PSSM-tevékenységekbe. A GIZ operatív támogatást és technikai tanácsot nyújt a programban részt vevő kulcsfontosságú partnereknek.
- (9) A program elismeri a Líbiában jelenleg uralkodó erőviszonyokat és annak szükségességét, hogy rögtön a kezdetektől bevonják valamennyi érintett felet és potenciális nemzeti partnert. A program célja partnerségek kiépítése az aknamentesítési és PSSM-tevékenységekre szakosodott olyan nemzetközi nem kormányzati szervezetekkel, amelyek Líbiában már bizonyították operatív képességeiket. A program hangsúlyt fektet a szomszédos országokkal folytatott regionális együttműködés előmozdítására is. Az Unió úgy véli, hogy a GIZ számára nyújtott pénzügyi támogatásnak köszönhetően csökkenthetőek lennének azok a kockázatok, amelyeket a hagyományos fegyveres és a lőszeres Líbiában és a szélesebb térségében történő, illetve onnan kiinduló esetleges illegális elterjedése hordoz magában,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) Az Unió előmozdítja a békét és a biztonságot Líbiában és a szélesebb térségében olyan intézkedések támogatása révén, amelyek célja, hogy a líbiai állami intézmények biztosítsák az országukban található fegyverkészletek szigorú fizikai biztonságát és e fegyverkészletek kezelését annak érdekében, hogy csökkentsék ezáltal a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszeres illegális terjedése és túlzott felhalmozódása által a békére és a biztonságra jelentett veszélyeket. Ezzel összefüggésben az EU előmozdítja a regionális szinten folytatott hatékony multilateralizmust is.

(2) Az Unió által támogatandó tevékenységek konkrét céljai a következők:

- a líbiai állami intézmények támogatása abban, hogy nemzeti stratégiát és operatív szabványeljárásokat dolgozzanak ki aPSSM-tevékenységek tekintetében,
- a líbiai állami intézmények támogatása abban, hogy a PSSM-tevékenységekhez kapcsolódó kérdésekre vonatkozóan képzési keretet hozzanak létre,
- a lőszertároló létesítmények nemzeti szabványhoz való igazításának és azok szerinti biztonsági kezelésének a támogatása,
- a hagyományos fegyverek és a lőszerkészletek tárolására alkalmas ideiglenes létesítmények biztosítása,
- a lakott területeken található lőszertároló létesítmények áthelyezésének támogatása,
- megvalósíthatósági tanulmány készítése a rendelkezésre álló lőszerkészletek újrahasonosítás útján történő csökkentésének a lehetőségeiről,
- a szomszédos országokkal a PSSM-kérdésekben folytatott regionális együttműködés előmozdítása,
- a program teljesítését a gyorsan változó végrehajtási környezetben is biztosító, ellenálló kockázatkezelési rendszer kialakítása.

(3) Az (1) bekezdésben említett célkitűzés elérése érdekében az Unió törekszik támogatni a líbiai állami intézményeket a konfliktus során megsérült, nem biztonságos lőszertároló létesítmények helyrehozatalában, valamint a fegyver- és lőszerkészletek szigorú fizikai biztonságának és készletkezelésének garantálásában. A projekt a nemzeti szerepvállalás elvével összhangban, a hosszú távú fenntarthatóság céljával kerül végrehajtásra. Ennek megfelelően minden tevékenységet a felelős líbiai kormányzati állami intézményekkel és egyéb érintett szerep-

lőkkel együttműködve végeznek. Ezenfelül a projekt a konfliktusérzékenység jegyében a „ne okozz kárt” elvet követi.

A projekt részletes leírása a mellékletben található.

2. cikk

(1) E határozat végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) felelős.

(2) Az 1. cikk (3) bekezdésében említett projekt technikai végrehajtását a Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (a továbbiakban: a GIZ) végzi el.

(3) A GIZ e feladatát a főképviselő felelőssége mellett végzi. A főképviselő ebből a célból megkötöti a szükséges megállapodásokat az GIZ-zel.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett projektek végrehajtását szolgáló pénzügyi referenciaösszeg 5 000 000 EUR. A teljes projekt becsült összköltségvetése 6 600 000 EUR, amelynek biztosítására a német Külügyminisztériummal társfinanszírozásban kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott összeggel finanszírozott kiadásokat az Unió költségvetésére vonatkozó eljárások és szabályok szerint kell kezelni.

(3) Az (1) bekezdésben említett kiadások megfelelő kezelését a Bizottság felügyeli. E célból megkötöti a szükséges megállapodást a GIZ-zel. A finanszírozási megállapodás rendelkezik arról, hogy a GIZ-nek biztosítania kell az uniós hozzájárulás láthatóságát, annak nagyságához mérten.

(4) A Bizottság törekszik a (3) bekezdésben említett megállapodásnak az e határozat hatálybalépését követő mihamarabbi megkötésére. Tájékoztatja továbbá a Tanácsot az ezen eljárás során esetlegesen felmerülő nehézségekről, valamint a megállapodások megkötésének időpontjáról.

4. cikk

(1) A főképviselő a GIZ által készített rendszeres beszámolók alapján jelentést tesz a Tanácsnak e határozat végrehajtásáról. Ezek a jelentések képezik majd a Tanács általi értékelés alapját.

(2) A Bizottság jelentést tesz az 1. cikkben említett projekt végrehajtásának pénzügyi vonatkozásairól.

5. cikk

(1) E határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

E határozatot a líbiai politikai helyzet fényében a 3. cikk (3) bekezdésében említett megállapodás megkötésétől számított 24 hónapon belül felül kell vizsgálni, illetve módosítani kell.

(2) E határozat a 3. cikk (3) bekezdésében említett megállapodás megkötésétől számított 60 hónap elteltével hatályát veszti, kivéve ha a (2) bekezdés szerint lefolytatott felülvizsgálat eredményeképpen más irányú döntés születik. Mindezek mellett azonban a határozat a hatálybalépését követő hat hónap elteltével hatályát veszti, ha ezen időn belül megállapodás megkötésére nem kerül sor.

Kelt Luxembourgban, 2013. június 24-én.

a Tanács részéről
az elnök
C. ASHTON

MELLÉKLET

Program a hagyományos fegyverek Líbiában történő ellenőrzésére**1. HÁTTÉR ÉS INDOKOLÁS****1.1. Háttér**

A 2011-es líbiai forradalom során a Kadhafi-rezsim elvesztette az ellenőrzést a hagyományos fegyver-arszenáljának jelentős része felett. Ennek eredményeképpen a fegyverek tárolására használt létesítményekbe az ellenzéki harcosok, civilek és katonák egyaránt bejuthattak. A harcok vége óta nem sikerült teljes mértékben visszaszerezni az ellenőrzést a fegyverarszenál felett, és a fegyverek terjedése és az azokkal való kereskedelem hatással van a szomszédos régiókban zajló konfliktusokra. A hagyományos fegyverek ráadásul a civilek otthonaiba is eljutottak, így a líbiai társadalom jelentős részének vannak a magántulajdonában hagyományos fegyverek. Ezen túlmenően, a fegyverek és lőszer tárolására használt létesítmények környékét, a mezőgazdasági földterületeket és a közterületeket háborús robbanóanyag-maradványok (ERW) szennyezik.

Líbiai kormányzati intézmények szerint sürgető szükség van a hagyományos fegyverek és lőszer fokozottabb központi ellenőrzésére Líbia egész területén. A líbiai kormányzati intézmények megállapították, hogy ennek az ellenőrzésnek a hatékony megvalósításához tudástranszferre, valamint megfelelő felszerelésekre és technikai kapacitásokra van szükség. Ezen túlmenően, az e területen tevékenykedő líbiai civil társadalmi szervezetek nem rendelkeznek a szükséges pénzügyi eszközökkel, és javítaniuk kell a technikai kapacitásaikat. E kihívásokra válaszul a Nemzetközi Együttműködési Társaság, a Deutsche Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (a továbbiakban: a GIZ) és a Líbia Védelmi Minisztériumának égisze alatt működő Líbiai Aknamentesítési Központ (LMAC) megállapodott egy, a hagyományos fegyverek területét érintő támogatási programról, a fizikai biztonságot és a készletkezelést (PSSM) is beleértve.

A GIZ által a német Külügyminisztériumhoz 2012 októberében benyújtott projektjavaslat alapján a Külügyminisztérium megbízta a GIZ-t a hagyományos fegyverellenőrzés Líbiában program (a továbbiakban: a program) végrehajtásával. A projekt időtartama 5 év (60 hónap), amely 4 szakaszra oszlik. A projekt becsült költségvetése 6 600 000 EUR, amelynek biztosítására két adományozó, a német Külügyminisztérium és az Unió közös társfinanszírozásában kerül sor. A német Külügyminisztérium hozzájárulása 1 600 000 EUR, az Unió hozzájárulása pedig legfeljebb 5 000 000 EUR. A végrehajtás irányításáért a GIZ lesz felelős.

A tevékenységek végrehajtása 2012. november 1-jén vette kezdetét, és 2017. október 31-én ér véget. A Külügyminisztérium fedezi majd a kapacitásfejlesztési modul költségeit, valamint a PSSM-modullal kapcsolatos minden olyan költséget, amely az Unió által nem támogatható.

A líbiai partnerek támogatására a következők formájában kerül majd sor: tudástranszfer hosszú és rövid távú szakértők révén, akik speciális képzéseket szerveznek és tartanak; anyagok és felszerelések, valamint némi pénzügyi hozzájárulás biztosítása az intézkedések kormányzati intézmények és szakosított intézmények általi végrehajtásához, a támogatásokat is beleértve.

A GIZ és a Külügyminisztérium közötti együttműködési megállapodások részleteit a GIZ és a Külügyminisztérium által 2005-ben aláírt keretmegállapodás tartalmazza.

A GIZ és a Bizottság közötti együttműködési megállapodások részleteit a GIZ és a Bizottság által aláírt megállapodás fogja tartalmazni.

1.2. A KKBP-támogatás indokolása, láthatóság és fenntarthatóság

A hagyományos fegyvereknek és az azokhoz szükséges lőszereknek a 2011. februári eseményeket követően történő ellenőrizetlen elterjedése fokozta a bizonytalanságot Líbiában, a szomszédos országokban és a tágabb térségben, kiélezte a konfliktust és aláasta a konfliktust követő békeépítési folyamatot, ezáltal súlyosan veszélyeztetve a békét és a biztonságot. Ezen túlmenően a kézi- és könnyűfegyverek, valamint az azokhoz szükséges lőszer tiltott felhalmozása és kereskedelme elleni küzdelemre vonatkozó EU-stratégia Afrikát nevezi meg mint a kézi- és könnyűfegyverek destabilizáló terjedése által súlyosbított belső konfliktusok hatásait leginkább elszorított kontinenst. A program számára nyújtott uniós támogatás célja, hogy válaszintézkedéseket hozzon ezekkel a fenyegetésekkel szemben, valamint biztosítja a biztonsági és a fejlesztési politika összhangját. A konfliktus alatt és után a líbiai népnek nyújtott uniós támogatás – és különösen a Stabilitási Eszköz rövid távú összetevője által a Dán Menekültügyi Tanács, a DanChurchAid és az aknákkal foglalkozó tanácsadó csoport részére a fel nem robbant hadianyagok eltávolítása céljából, valamint a kézi- és könnyűfegyverek, illetve a háborús robbanóanyag-maradványok veszélyeinek a polgári lakosság köreiben való nagyobb mértékű tudatosítása céljából nyújtott támogatás – nyomon követéseként az Unió elkötelezett amellett, hogy számos kérdésben továbbra is együttműködjön Líbiával, ideértve a biztonsági vonatkozású kérdéseket is.

Az Unió számára az Unión belül és az Unió kétoldalú kapcsolatai révén rendelkezésre álló eszközök teljes kihasználása érdekében az EU a programot közös társfinanszírozás útján fogja támogatni annak céljából, hogy a műszaki és irányítási kapacitás és rendszerek megosztása révén hatékonyabbá tegye a támogatást, valamint hogy ösztönözze a közös nyomonkövetési, értékelési és számviteli eljárások alkalmazását.

A fenntartható fejlődésre irányuló nemzetközi együttműködési szolgáltatások terén működő egyik legfontosabb szervezetként a GIZ-nek hosszú időre visszanyúló tapasztalata van a saját és partnerei láthatóságának biztosításában. A GIZ-nek erre a célra saját szervezeti kommunikációs osztálya van, amelynek speciális külső kommunikációs

eszközök állnak a rendelkezésére. Az Unió láthatósága így megfelelő márkaépítés és tájékoztatás útján lesz biztosítva, ami hangsúlyozza az Unió szerepét, biztosítja az uniós intézkedések átláthatóságát, továbbá felhívja a meghatározott célközönségek és a nyilvánosság figyelmét az intézkedés okaira, az intézkedéshez nyújtott uniós támogatásra és e támogatás eredményeire. A tájékoztatás különböző kiadványok és jelentések, események, fényképek, videobeszámolók, stb. formáját öltheti. A projekt keretében készült anyagokon jól látható helyen fel kell tüntetni az Unió zászlaját, a zászló helyes használatára és reprodukciójára vonatkozó uniós iránymutatásoknak megfelelően.

A projekt célja a tervezett intézkedések fenntarthatóságának biztosítása a különleges struktúrája és a többszintű megközelítés révén. Közepes távú, öt éves időtartamú projektként került kidolgozásra, áthidalva ezáltal a rövid távú vészhelyzeti műveletek és a fenntartható fejlődés előmozdítására irányuló hosszú távú projektek közötti szakadékot. A líbiai partnerek kezdettől fogva részt vesznek a projekt kidolgozásában, ami biztosítja a lehető legnagyobb mértékű nemzeti szerepvállalást, és öt év múlva, egy hathónapos átadási szakaszt követően végül e partnerek készen állnak majd a teljes felelősség átvételére. Ezen túlmenően, a GIZ különböző szinteken fog tevékenykedni: együttműködik majd állami intézményekkel, nem kormányzati szervezetekkel és a civil társadalommal, valamint a nemzetközi adományozókkal. Annak érdekében, hogy biztosított legyen a projekt keretébe tartozó tevékenységeknek egy olyan ingtag helyzetű országban való folytatása, mint Líbia, a projekt kockázatkezelési elemmel is rendelkezik. Az intézkedéseknek a projektidőtartam lejártát követő fenntarthatóságának elősegítésére a projekt humánkapacitás-fejlesztési, intézményfejlesztési és regionális hálózatépítési elemmel is kiegészül. Ez azt jelenti, hogy megnövekednek a kapacitások annak biztosítása céljából, hogy a líbiai állami intézmények a jövőben adott esetben meg tudják tenni a szükséges kezdeményezéseket.

2. CÉLOK

2.1. Általános cél

A program célja, hogy támogassa a líbiai állami intézményeket a Líbiában fellelhető hagyományos fegyverek és lőszerkezelet feletti hatékony nemzeti ellenőrzés gyakorlásában, továbbá hogy minimálisra csökkentse a hagyományos fegyverek és az azokhoz szükséges lőszerkezelet illegális elterjedésének kockázatát, valamint hogy kezelje a líbiai fegyveres konfliktus biztonsági vonatkozású következményeit. A projekt célja különösen a hagyományos fegyverek és lőszerkezelet ellenőrzése területén működő líbiai állami intézmények és nem kormányzati szervezetek megerősítése. A projekt a regionális együttműködés előmozdítását is ösztönözni fogja.

2.2. Konkrét célok

- i. a hagyományos fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területének felügyeletével és koordinációjával megbízott líbiai állami intézmények (LMAC) támogatása a feladataik ellátása során;
- ii. a hagyományos fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területén tevékenykedő líbiai nem kormányzati szervezetek megerősítése az érdekvédelmi, a felvilágosítási és a műszaki feladataik ellátásában;
- iii. a PSSM területén koordinációs és felügyeleti szerepkörrel bíró líbiai állami intézmények támogatása a PSSM tárgykörébe tartozó intézkedések kidolgozásában, összehangolásában és végrehajtásában;
- iv. a készletkezelési tevékenységek végrehajtásának közvetlen támogatása, ideértve a tároló létesítmények lakott területekről való áthelyezését, a lőszerkezelet nemzeti szabványok szerint történő helyreállítását, valamint ideiglenes lőszerkezelet egységek biztosítását és kialakítását;
- v. a regionális együttműködés előmozdítása, valamint a PSSM-el és a hagyományos fegyverek elterjedésével és tiltott felhalmozásával kapcsolatos ismeretek megosztásának és az egymástól tanulásnak az ösztönzése.

3. A PROJEKT MODULJAI ÉS A VÁRT EREDMÉNYEK

A projekt két meghatározott modulból áll:

3.1. Kapacitásfejlesztés (a német Külügyminisztérium finanszírozásával) és

3.2. PSSM (az Unió finanszírozásával)

3.1. Kapacitásfejlesztés (a német Külügyminisztérium finanszírozásával)

E modul célja a hagyományos fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területének felügyeletével és koordinációjával megbízott líbiai állami intézmények, valamint a fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területén tevékenykedő líbiai nem kormányzati szervezetek kapacitásainak megerősítése. Idetartozik a szervezetfejlesztés előmozdítása, a pénzgazdálkodás javítása és a minőségirányítás, valamint a technikai készségek fejlesztése.

Ez a modul – a program általános céljával összhangban – megvalósítja a nemzeti szerepvállalás elvét, és az a célja, hogy a hosszú távú fenntarthatóság célját szem előtt tartva megerősítse a líbiai intézményeket és képességeket. A kapacitásfejlesztés két dologra összpontosít. A figyelem középpontjában elsősorban a líbiai aknamentesítéssel foglalkozó nemzeti hatóság, a Védelmi Minisztérium részét képező LMAC áll. A másodlagos figyelem pedig az aknamentesítési és felvilágosítási tevékenységekben részt vevő líbiai civil társadalmi szervezetekre vetül.

1. eredmény: Meghatározásra és minősítésre kerülnek a LMAC-nak, a líbiai Külügyminisztérium által a hagyományos fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területének felügyeletével és koordinációjával megbízott líbiai nemzeti intézménynek a képzéssel és felszereléssel kapcsolatos igényei. Az LMAC kidolgozza többek között a szervezetfejlesztés, a pénzgazdálkodás és a minőségirányítás területén az intézményi kapacitások megerősítésére irányuló stratégiákat.

1. *tevékenység*: Az intézményi kapacitásokra vonatkozó igényfelmérés összeállítása és elemzése
2. *tevékenység*: Üzleti terv és minőségbiztosítási rendszer kidolgozása
3. *tevékenység*: A fegyver- és lőszerraktárak személyzetének oktatására és képzésére vonatkozó keretprogram létrehozása
4. *tevékenység*: A partnerintézmény (LMAC) koordinációs irodái létrehozásának támogatása

Eredmény:

- a projekt tizennyolcadik hónapjának végére lezajlik és dokumentumokkal alátámasztásra kerül az LMAC intézményi kapacitásának fejlesztésére vonatkozó igényfelmérés,
- az adott intézmény (LMAC) a projekt 30. hónapjának végére kidolgozza az üzleti tervét és a minőségirányítási eljárást,
- az adott intézmény (LMAC) a projekt 30. hónapjának végére megfelelő felszereléssel rendelkezik,
- a partnerintézménnyel (LMAC) együttműködésben kidolgozásra kerül a képzési keretrendszer.

E tevékenységek további eredménye(i) a projekt hatodik hónapjának végére kerül(nek) meghatározásra, az LMAC-vel együttműködésben. A líbiai Külügyminisztérium nemrégiben kijelölte a partnerintézményt, ezért a lehető leghamarabb sor kerülni a vonatkozó mutatók meghatározására.

2. eredmény: Meghatározásra és minősítésre kerülnek a hagyományos fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területén tevékenykedő líbiai nem kormányzati szervezeteknek a képzéssel és felszereléssel kapcsolatos igényei. Megerősítésre kerülnek az említett nem kormányzati szervezetek kapacitásai, különösen a vezetést, a pénzgazdálkodást és a műszaki készségeket illetően.

1. *tevékenység*: Vezetői és pénzgazdálkodási képzés
2. *tevékenység*: Műszaki képzési intézkedések az aknamentesítés területén

Eredmény:

- 2013-ban, 2014-ben és 2015-ben évente három vezetői képzésre kerül sor a nem kormányzati szervezetek számára.

3.2 PSSM (az Unió finanszírozásával)

1. *tevékenység*: A PSSM-re vonatkozó nemzeti stratégia és operatív szabványeljárások kidolgozása
2. *tevékenység*: A PSSM-kérdésekre vonatkozó képzési keret kiépítése
3. *tevékenység*: A lőszertároló létesítmények helyreállítása és biztonsági kezelése
4. *tevékenység*: Ideiglenes tárolóegységek biztosítása
5. *tevékenység*: A lőszertároló létesítmények áthelyezése
6. *tevékenység*: Lőszerkészletek újrahasonosításának lehetőségei
7. *tevékenység*: A PSSM-kérdésekkel kapcsolatban folytatott regionális együttműködés
8. *tevékenység*: Ellenálló kockázatkezelési rendszer létrehozása

3.2.1 A PSSM-re vonatkozó nemzeti stratégia és operatív szabványeljárások kidolgozása

Célok:

Ez a tevékenység előmozdítja a készletkezelésben részt vevő líbiai intézmények közötti koordinációt, és javítja a készletkezelési eljárások végrehajtásának a minőségét, ezáltal pedig erősíti a hagyományos fegyverek és lőszerkészleteinek a biztonságát. A PSSM területén koordinációs és felügyeleti szerepkörrel bíró líbiai állami intézmények képesek lesznek a PSSM tárgykörébe tartozó intézkedések kidolgozására, összehangolására és végrehajtására.

Leírás:

- a PSSM-hez kapcsolódó területekre vonatkozó meglévő nemzeti stratégiák és operatív szabványeljárások részletes áttekintése és felülvizsgálata, valamint a tanulságok levonása új nemzeti stratégia és módosított operatív szabványeljárások kidolgozása céljával;
- a levont tanulságok és a nemzeti stratégia szélesebb körvonalainak ismertetése és megvitatása egy valamennyi érintett fél (ideértve a Belügyminisztériumot, a Védelmi Minisztériumot, a Külügyminisztériumot, a Líbia Fegyveres Erőket, a Nemzetőrséget és a nemzeti nem kormányzati szervezeteket) részvételével zajló konzultációs folyamat során;
- szervezésbeli támogatás és technikai szakértelem biztosítása a nemzeti stratégia és az operatív szabványeljárások kidolgozásáért felelős líbiai hatóság számára;
- az illetékes nemzeti intézmény támogatása a PSSM-re vonatkozó nemzeti stratégia és operatív szabványeljárások véglegesítése érdekében az érintett felekkel folytatott stratégia-felülvizsgálati és konszenzus-kialakítási folyamat előmozdítása céljából.

Eredmény:

- a PSSM területét felölelő nemzeti stratégia kidolgozása;
- a PSSM-re vonatkozó operatív szabványeljárások kidolgozása.

3.2.2 A PSSM-kérdésekre vonatkozó képzési keret kiépítése

Célok:

A tevékenységnek köszönhetően javul a fegyver- és lőszerraktárak személyzetének képzettségi szintje, ami hozzájárul ahhoz, hogy ezen létesítményekben magasabb fokú legyen a biztonság.

Leírás:

- A PSSM-hez kapcsolódó területeken a meglévő képzési igényfelmérések áttekintése és a tanulságok levonása új képzési keret kidolgozásának céljával;
- felmérés végzése meglévő és a tervezett partnerszervezetekről és képzési intézményekről a PSSM-mel kapcsolatos képzések tekintetében;
- az érintett felek közötti konzultációs folyamat elősegítése a PSSM-re vonatkozó jövőbeli nemzeti képzési keret tag körvonalainak és legfontosabb célkitűzéseinek a meghatározása céljából;
- a képzési keret líbiai és nemzetközi szakértőket egyaránt magában foglaló szakértői csoport általi kidolgozásának az elősegítése. A képzési keret elemei között szerepelnek a következők: a célcsoport meghatározása, a célcsoport elérésének és kiválasztásának stratégiája, a képzési program kidolgozása, a képzési módszerek meghatározása, időkeret, személyzeti koncepció, költségkalkuláció, valamint egy dokumentációs és értékelési rendszer kidolgozása.

Eredmény:

- az érintett felek konzultációs folyamatának és a kidolgozási folyamatnak az elősegítését célzó szakmai találkozók lebonyolítása;
- a képzési keret kidolgozása.

3.2.3 A lőszertároló létesítmények helyreállítása és biztonsági kezelése

Célok:

A hagyományos fegyverek és lőszer tárolására használt létesítményekben a lopás, a fosztogatás és az azokba való illetéktelen behatolás jelentősen csökken.

Leírás:

- A lőszertároló létesítményekről jelenleg rendelkezésre álló felmérések, valamint a lakott területen található, nem biztonságos fegyver- és lőszerraktárokról készült közösségi jelentések felülvizsgálata, és az ezen felülvizsgálat eredményeit részletező jelentés elkészítése;
- a kísérleti terv keretében helyrehozandó lőszertároló létesítmények kiválasztására az illetékes líbiai intézmények által alkalmazandó rangsorolási eljárás elősegítése;
- megbízás kiadása technikai megvalósíthatósági tanulmány készítésére és épületfelmérést végző csoportok számára a költség-hatékony helyreállítási lehetőségek kidolgozása érdekében;
- a helyreállítandó lőszertároló létesítmények kiválasztására vonatkozó konszenzusos megállapodás kialakításának elősegítése. A döntéshozatali folyamatban az alábbi kiválasztási kritériumok is szerepelnek: nemzeti kiválasztási prioritások; a helyi lakosságot fenyegető biztonsági veszélyek; az illetékes biztonsági szereplők (katonai tanácsok stb.) által megadott belépési engedély, operatív és pénzügyi korlátok és közösségi preferenciák;

- a technikai felmérés kiszervezésének és a megbízás kidolgozásának elősegítése, valamint az érintett helyreállítási projektekre vonatkozó szerződés-kötési eljárás megkönnyítése;
- a közös nyomon követés és minőség-ellenőrzés elősegítése;
- a kísérleti programban részt vevő lőszertároló létesítményekre vonatkozó biztonsági és védelmi koncepció kidolgozásának elősegítése;
- a kísérleti programban részt vevő lőszertároló létesítmények biztonsági felszereléssel való ellátása;
- képzés biztosítása a tároló létesítmények leendő személyzetének.

Eredmény:

- Meghatározott számú lőszertároló létesítmény helyreállítására kerül sor (a pontos számokat az 1. fázis végén határozzák meg).

3.2.4 Ideiglenes tárolóegységek biztosítása

Célok:

E tevékenység eredményeképpen javul a líbiai hagyományos fegyverek egyes készleteinek az ellenőrzése, csökken a lopások kockázata és javul a polgári lakosságnak az ellenőrizetlen robbantásoktól való védelme.

Leírás:

- megbízás kiadása az ideiglenes tárolóegységgé való átalakításra potenciálisan alkalmas létesítmények felmérésére és az ideiglenes tárolóegységek létrehozásának költség-hatékony lehetőségeiről szóló megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére. A felmérés eredménye jelentésben kerül részletezésre, amelyben szerepel, hogy hol alakítják majd ki az ideiglenes tárolóegységeket, és azok milyen technikai specifikációval bírnak majd;
- az ideiglenes tárolóegységek felépítése helyének kiválasztására vonatkozó konszenzusos döntéshozatali folyamat elősegítése. A döntéshozatali folyamatban az alábbi kiválasztási kritériumok is szerepelnek: nemzeti kiválasztási prioritások; a helyi lakosságot fenyegető biztonsági veszélyek; az illetékes biztonsági szereplők (katonai tanácsok stb.) által megadott belépési engedély, operatív és pénzügyi korlátok és közösségi preferenciák;
- a technikai felmérés kiszervezésének és a megbízás kidolgozásának elősegítése, valamint az érintett építési projektekre vonatkozó szerződés-kötési eljárás megkönnyítése;
- a közös nyomon követés és minőség-ellenőrzés elősegítése;
- az egyes ideiglenes tárolóegységekre vonatkozó biztonsági és védelmi koncepció kidolgozásának elősegítése;
- a kiválasztott ideiglenes tárolóegységek biztonsági felszereléssel való ellátása;
- képzés biztosítása a tároló létesítmények leendő személyzetének.

Eredmény:

- Meghatározott számú ideiglenes lőszertároló létesítmény kerül kialakításra (a pontos számokat az 1. fázis végén határozzák meg).

3.2.5. A lőszertároló létesítmények áthelyezése

Célok:

E tevékenység végrehajtásának köszönhetően javulni fog a lőszertároló létesítmények biztonsága, valamint a lakott területek biztonsági helyzete.

Leírás:

- megbízás kiadása a Líbia-szerte elhelyezkedő, áthelyezendő létesítmények felmérésére;
- megbízás kiadása a lőszertároló létesítmények elszállításának/áthelyezésének költség-hatékony lehetőségeiről és az áthelyezés utáni lehetséges új helyszínekről szóló megvalósíthatósági tanulmány és kapcsolódó jelentés elkészítésére;
- az áthelyezendő lőszertároló létesítmények kiválasztására alkalmazott konszenzusos döntéshozatal megkönnyítése. A döntéshozatali folyamatban az alábbi kiválasztási kritériumok is szerepelnek: nemzeti kiválasztási prioritások; a helyi lakosságot fenyegető biztonsági veszélyek; az illetékes biztonsági szereplők (katonai tanácsok stb.) által megadott belépési engedély, operatív és pénzügyi korlátok és közösségi preferenciák.
- a technikai felmérés kiszervezésének és a megbízás kidolgozásának elősegítése, valamint az érintett áthelyezési/át szállítási projektekre vonatkozó szerződés-kötési eljárás megkönnyítése;
- a közös nyomon követés és minőség-ellenőrzés elősegítése.

Eredmény:

- Meghatározott számú lőszertároló létesítmény áthelyezésére kerül sor (a pontos számokat az 1. fázis végén határozzák meg).

3.2.6 Lőszerkészletek újrahasznosításának lehetőségei

Célok:

Megvalósíthatósági tanulmány összeállítása a meglévő lőszerkészletek újrahasznosítás útján történő csökkentésének lehetőségeiről, ami ösztönzőként hatna a hagyományos fegyverek megsemmisítésére.

Leírás:

- a feladatok meghatározása az illetékes líbiai hatóságokkal együttműködésben;
- a nemzetközi pályázati és kiválasztási eljárás előmozdítása;
- megbízás kiadása megvalósíthatósági tanulmány végzésére;
- a megvalósíthatósági tanulmány közös minőség-ellenőrzésének az elősegítése;
- a tanulmány eredményeinek megosztása az illetékes líbiai érdekeltekkel;
- segítségnyújtás a tanulmány fordításában és nyomtatásában.

Eredmény:

- jelentéstétel a rendelkezésre álló lőszerkészletek újrahasznosítás útján történő csökkentésének lehetőségeiről szóló megvalósíthatósági tanulmányról;
- szakmai találkozó az eredmények megosztására.

3.2.7 A PSSM-kérésekkel kapcsolatban folytatott regionális együttműködés

Célok:

a tevékenység előmozdítja a regionális együttműködést és koordinációt, ezáltal erősíti a térségben a hagyományos fegyverek ellenőrzése és a készletkezelés terén érintett állami intézmények és nem kormányzati szervezetek szakértelmét és kapacitását.

Leírás:

- legfeljebb két, egyenként kétnapos regionális konferencia megszervezésének a támogatása, amelyek a párbeszéd, az információ- és az ismeret-megosztás, a társaktól való tanulás regionális fórumaiként szolgálnak, hármas megközelítést alkalmazva: i. az állami intézményekből delegált magas beosztású résztvevők; ii. a készletkezelés területén jártas, technikai megvalósításért felelős szakemberek; iii. nem kormányzati szervezetek; a konferenciákon számos előadásra és szakmai találkozók megszervezésére kerül sor.
- az előadások és a szakmai találkozók témáival kapcsolatos döntéshozatal megkönnyítése;
- a lehetséges résztvevők és előadók azonosításának a megkönnyítése, az EU-ból, a líbiai partnerektől és a szomszédos országokból érkező segítséggel;
- a konferenciamentes, a nyilvánossággal folytatott kommunikációt és a dokumentáció elkészítését biztosító vállalkozás megbízása és a rá vonatkozó szerződési eljárás kidolgozásának a megkönnyítése.

Eredmény:

- legfeljebb két, egyenként kétnapos konferencia két és fél éves időintervallumban, legfeljebb 45 résztvevővel.

3.2.8 Ellenálló kockázatkezelési rendszer létrehozása

Célok:

A projekt körébe tartozó tevékenységek eredményes és konfliktusérzékeny végrehajtásának támogatása egy kockázatok szempontjából kihívást jelentő környezetben, ideértve az instabil közbiztonságot, a számos fegyveres csoportot és a biztonsági fenyegetettség folytonos változását.

Leírás:

- konfliktusérzékeny programtervezést célzó projektirányvonalak kidolgozása „a ne okozz kárt” megközelítéssel összhangban, amely a projekttevékenységeknek a nem szándékos negatív hatásokat minimálisra csökkentő módon történő végrehajtását jelenti;
- kockázat- és veszélyelemzés végzése, valamint biztonsági koncepció kidolgozása, ideértve a programra irányuló operatív szabványeljárások kidolgozását is, a személyzet és a projekteszközök biztonságának maximalizálása érdekében;
- folyamatos helyszíni kockázat- és veszélyfigyelés, valamint a projekt személyzetének és műveleteinek biztosított helyszíni kockázati tanácsadási szolgáltatások;

- a projekt személyzetének és értékeinek védelmét célzó biztonsági felszerelés biztosítása;
- rugalmas projektirányítási eszközök kidolgozása annak érdekében, hogy a projekt a biztonsági helyzet rosszabbodása esetén is végrehajtható legyen, és ezen belül különösen távirányítási képességek kiépítése.

Eredmény:

- a projektre vonatkozó biztonsági koncepció bevezetése;
- a konfliktus-érzékeny programtervezés irányvonalainak kidolgozása;
- kockázatkezelési tanácsadó alkalmazása.

4. VÉGREHAJTÁS

4.1 Általános felépítés

A GIZ által a Külügyminisztériumhoz benyújtott projektjavaslat alapján a Külügyminisztérium 2012 októberében megbízta a GIZ-t a Hagyományos fegyverek ellenőrzése Líbiában program kapacitásfejlesztési moduljának végrehajtásával. A tevékenységek végrehajtása 2012. november 1-jén vette kezdetét, és 2017. október 31-én ér véget. Az Unió hozzájárulásának köszönhetően a projekt kiegészül egy további, a PSSM szülő modullal. A PSSM modul a kapacitásfejlesztési modullal párhuzamosan fogják végrehajtani, a vonatkozó tevékenységek 2013-ban kezdődnek meg és 2017 októberéig tartanak.

A GIZ a kapacitásfejlesztési modulhoz kapcsolódó, valamint a PSSM-ről szóló modult hosszú és rövid távú szakértők biztosításával, valamint nemzetközi és nemzeti partnerekkel való, részben alvállalkozási megállapodások formájában létrejövő együttműködésekben keresztül fogja végrehajtani.

A kapacitásfejlesztési modul keretében a GIZ fő partnere a LMAC. A tripoli német nagykövetségnek küldött 2012. december 17-i szóbeli jegyzékben a Líbiai Külügyminisztérium megerősítette, hogy az LMAC tölti be a hagyományos fegyverek ellenőrzése és az aknamentesítés területének felügyeletéért és koordinációjáért felelős líbiai nemzeti intézmény szerepét, és üdvözölte a hagyományos fegyverek ellenőrzésének a GIZ által történő végrehajtására vonatkozó programját.

Azért választották a GIZ-t a projekt végrehajtó ügynökségévé, mert a világ különböző országaiban megszerzett szakértelemmel és gyakorlattal rendelkezik, valamint a választást indokolja még a GIZ líbiai értékelő missziójáról a globális leszerelési és fegyverzet-ellenőrzési munkacsoportnak tartott prezentáció, a GIZ által megfogalmazott ajánlások és az általa javasolt stratégia, különösen, hogy a folyamatban minden érdekelt fél számára biztosítani akarja az elkötelezett részvétel lehetőségét, és nagy hangsúlyt helyez a hatás fenntarthatóságára.

4.2 Partnerek

A program líbiai tevékenységeit mindkét modul esetében nemzetközi partnerekkel együttműködésben fogják végrehajtani. A GIZ több partnerrel tervezi, illetve egyesekkel már meg is kezdte az együttműködést: az ENSZ líbiai missziója (UNSMIL) többek között a biztonsággal és a fegyverek ellenőrzésével kapcsolatos stratégiai és technikai tanácsadással támogatja a líbiai ügynökségeket. Az UNSMIL az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2012. március 12-i 2040. sz. határozata alapján kapott megbízást aknamentesítési, valamint a lőszerkészletek és a fegyverek kezelésével kapcsolatos tevékenységek végzésére. A líbiai fegyverellenőrzés és aknamentesítés területén a GIZ többek között együttműködik még a donorszerepet vállaló Egyesült Államokkal és Egyesült Királysággal is.

A program keretében – amelynek irányítása mindvégig a GIZ általános felelőssége marad – a PSSM és az aknamentesítés területén szakértelemmel rendelkező nemzetközi nem kormányzati szervezetekkel is fognak partnereket kialakítani, amelyek a két modullal kapcsolatos további speciális szaktanácsadást biztosítanak, illetve helyszíni aknamentesítési tevékenységeket végeznek majd. A program modulokra épülő struktúrája miatt a program keretében több nem kormányzati szervezettel fog együttműködni, amelyeket regionális jelenlétük, erősségeik és nyitottságuk, valamint a korábbi tapasztalataik és líbiai operatív képességeik alapján fognak kiválasztani.

4.3 Tevékenységirányítás

A program felépítése: moduláris platformokra épülő megközelítés

A program úgy épül fel, hogy azt a felmerülő konfliktusok függvényében modulok hozzáadásával vagy törlésével a program végrehajtása alatt is rugalmasan hozzá lehessen igazítani a változó környezethez. Az így kialakított struktúra lehetővé teszi, hogy az egyes donorok egyes programrészeket finanszírozzanak és külön-külön tett hozzájárulásuk jól látható legyen. Végezetül a program felépítésének köszönhetően megbízható kockázatkezelést és megfelelő projektmenedzsmentet tesz lehetővé. Ennek megfelelően a GIZ olyan projektplatformot bocsát rendelkezésre, amely a program irányítását és a két projektmodul végrehajtását egyaránt lehetővé teszi.

A program stratégiája: négy fázis öt év alatt

A programot úgy alakították ki, hogy áthidalja a Líbiában hamarosan befejeződő vészhelyzeti műveletek és az elkövetkező években a líbiai kormány által elindítandó és végrehajtható nemzeti fejlesztési stratégiák és programok közötti szakadékot.

Ezért a program ötéves középtávú stratégiára épül, amely hosszabb az általánosan alkalmazott vészhelyzeti tervezési ciklusoknál. Különösen a kapacitásfejlesztési modul esetében lesz szükség időre, valamint a program és a nemzeti partnerek közötti megbízható partnerségre ahhoz, hogy kézzel fogható eredményeket lehessen elérni és biztosítani lehessen, hogy a 4. fázis végére a nemzeti kötelezettségvállalásokhoz nemzeti kapacitások társuljanak.

A négy fázisra épülő megközelítés biztosítja, hogy a program moduljait a program végrehajtása alatt is ki lehessen igazítani a partnerek megváltozott szükségleteinek vagy a megváltozott finanszírozási lehetőségeknek a függvényében. Ez lehetővé teszi továbbá azt is, hogy a program a 3. fázisban további modulokkal egészüljön ki, ha az addigra kialakuló feltételek a jelenlegi feltételeknél kedvezőbbek az ilyen jellegű tevékenységi területek szempontjából.

Donorok

A program több donor hozzájárulásából jön létre az Európai Unió és a Német Külügyminisztérium (Deutsches Auswärtiges Amt.) társfinanszírozásában.

A Német Külügyminisztérium rendszeresen nyomon fogja követni az GIZ által végrehajtott projekt egészét, beleértve a kapacitásfejlesztési komponenst és a PSSM szülő komponenst is a Külügyminisztériumban alkalmazott eljárásokon keresztül.

A program időtartama és egyes fázisai:

